

1961 OKT 18
LOBOGÓ

244 ALMÁSY LÁSZLÓ Gróf SPION

Nemrégiben Bécsben jártam. Nagy élményeket vártam az osztrák fővárostól és nem is csalódtam. A VII. kerületben sétáltam, amikor a Siebensterngassen megláttam a Cosmos mozi plakátját: „Rommel ruft Kairót” – Rommel hívja Kairót. A vetítévásznat nézve ért az első meglepetés, ugyanis a főhős egy magyar gróf volt, bizonyos Graf Almászi. A történet átlagos kémhistória: sivatagi úttal, német hősiességgel, hasztáncosnókkal, lövöldözéssel. A gróf szerepét a híres Peter van Eyck alakította. A film végén a nézők elégedetten keltek fel zsöllyéikből: volt elegendő izgalom ebben a nyugatnémet filmben, megérte a borsos árat, amit a jegyért fizettek.

Kezdődik a nyomozás

Budapesten első dolgom volt utánanézni, élt-e egyáltalán ilyen magyar grófi sarj. S aztán a Nemzeti Könyvtárban, a Szabó Ervin Könyvtárban különböző érdekes adatokra bukkantam. Ezekből megtudtam, hogy Gróf Almásy László (a filmben Graf Almászi) a 20–30-as években több expedíciót vezetett Afrikában. Egy angol cég megbízásából légi térképet készített a líbiai sivatagról és „tévedésből” nem megbízóinak, hanem a Canaris-féle náci kémiszolgálatnak adta el a felvételeket. Amikor a Rommel Afrika-Körps-a bajba jutott, olasz szövetségese segítségére sietett: Almásyt bízta meg Canaris, hogy irányítsa a német kémiszervezetet Rommel hadtestében.

„Hauptmann Almásy” parancsot kapott, hogy rádiós kémeket szállítson Kairóba, ahol az angol hadsereg főhadiszállása volt. Többek között egy Eppler nevű német kém-mel indultak el. A terv szerint a frontvonalakat mélyen dél felé kellett nagy ívben meg-

A nyugatnémet film plakátja

kerülniük, hogy megközelítsék a Jaspa-hágót, ahonnan már rendes vonattal juthatnak el Kairóba.

Két zsákmányolt angol terepjáró kocsival – de német egyenruhában – vágtak a sivatagnak. Útközben elfogtak egy angol felderítő hadnagyot. Almásy és az angol hamar megbarátkozott egymással, különösen azután, amikor kiderült, hogy mindketten főnemesi származásúak és egyazon angol egytemen tanultak. Az angol bőbeszédű volt, s így a ravasz gróf minden titkát kiszedte. Azt az értékes titkot is, hogy a futáráutók egy meghatározott titkos jelzéssel (szélvédő üvegjükön „P”-betűvel) szabadon közlekedhetnek, senki sem igazoltathatja őket.

Eppler és Maadi, német kémek, akiket Almásy Kairóba szállított

Azonnal ment a rádiógramm és két nap múlva „golya” repülőgép körözött a karaván fölött és ledobta a két „P”-betűs papírlapot. Így azután egy angol táboron is keresztülautóztak nagy sebesen, senki sem tartóztatta fel őket. Több mint kétezer kilométeres sivatagi terepautózás után megérkeztek a Jaspa-hágóhoz, ahol Almásy lerakta a náci kémeket és visszaindult Rommelhez.

Egy szívélyes angol tiszt

A kémek besétáltak a Jaspa-i angol katonai táborba és előadták, hogy „amerikai turisták” és a tábortól nem messze elromlott az autójuk. Félnék, hogy esetleg német harceldőrsbe futnak, és inkább visszaindulnak Kairóba. Megkérték az egyik angol tisztet, aki egyébként a tábor kém-

elhárítója volt, hogy autójukat vasúton küldesse utánuk. A tiszt nem fogott gyanút, sőt saját kezűleg segítette fel a vonatra a külön „amerikaiak” bőröndjét – amiben a rádióadó volt.

Mire Epplerék megérkeztek Kairóba, jelentették a járőrök, hogy nem találták meg az autót, csak a csapását, mert visszafordult a sivatag felé. A szívélyes angol tisztet kidobták a hadseregéből. A kémelhárító megkezdte a nyomozást, de minden hiába, az „amerikaiak” eltűntek. Almásy pedig több hetes utazás után visszaérkezett Rommel táborába s várta a rádió-üzeneteket.

De mi történt a német kémekkel?

Éjszaka Kairóban

Epplerék szép csendesen be rendezkedtek. Luxusbárkát béreltek és annak tetejére szerelték az adó-antennát. A né-

Almásy László német egyenruhában a Jaspa-hágónál

ket lefotózták és a tiszt csak órák múlva vette észre az ügyetlenül visszarakott pecsétet. Nem sokat tévovázott, még aznap este föbelőtte magát.

Az angol kémelhárítás kibogozta az öngyilkosság titkát. A szálak elvezettek a hasztáncosnóhoz, aki azonnal elmondta kapcsolatait a német kémekkel. A náciakat letartóztatták, de végül is kegyelmet kaptak. Eppler könyvet írt az esetről és ha a kémkedés nem is volt neki kifizetődő, a könyvírás annak bizonyult. Hát még a film tantemek, amelyet azért kapott, mert megszületett regényéből a: Rommel hívja Kairót.

Herr Major Almásy

Eddig a történet. A film, amelyet láttam, ennél sokkal izgalmasabb volt. De térjünk vissza, a mi Almásy grófunkhoz. A Magyar Szárnyak című fasiszta képeslap egyik 1943-ban megjelent számában megtalálható Almásy fényképe, amint Rommel a mellére tűzi a vaskeresztet. S végül egy utolsó adat a hányatott életű grófról: a szövetségese, mint háborús bűnöst körözték a világháború után.

A történelem bebizonyította, hogy lejárt a kalandorok ideje. A modern conquistadorok nem tudtak Indiába jutni, ahogy tervezték – még El Alameinnél szétverték őket. A sztálingrádi harapófogó sem sikerült – elvérzett Paulus hadserege. Almásyból is csak a „nagy kaland” maradt... s ez a kémfilm Bécsben. Nem irigylendő ennek a kutatóként induló, spionná lett magyar arisztokratának életútja.

Rommel hiába hívta Kairót.